

**FAOLIYAT MARKAZLARI ASOSIDA MAKTABGACHA TA'LIMDA
INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH SAMARADORLIGI****Bakiyeva Muhabbatxon Kamaliddinovna**Qo'qon universiteti Andijon filiali
Pedagogika, psixologiya va jismoniy madaniyat
kafedrası mudiri, p.f.f.d (PhD), dotsent

ANNOTATSIYA: Ushbu maqola maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ta'lim jarayonlarini tashkil etishda innovatsion texnologiyalardan foydalanishning dolzarbligiga bag'ishlangan. Unda zamonaviy pedagogik yondashuvlar va texnologik yangiliklar asosida maktabgacha yoshdagi bolalar ta'limini takomillashtirish, o'quvchilarning faol va samarali o'rganishlarini ta'minlash, shuningdek, ta'lim sifati va samaradorligini oshirish imkoniyatlari tahlil qilinadi. Maqolada raqamli ta'lim vositalari, interaktiv o'qitish usullari, o'yin asosida o'qitish, shuningdek, masofaviy ta'lim kabi zamonaviy texnologiyalarning maktabgacha ta'lim tizimidagi ijobiy ta'siri yoritiladi. Shu bilan birga, innovatsion texnologiyalarni pedagoglarni tayyorlash jarayonida qo'llash, o'qituvchilarning faoliyatini yengillashtirish hamda bolalarning ijodiy va kognitiv rivojlanishini rag'batlantirishdagi o'rni muhokama etiladi. Innovatsion yondashuvlar asosida ta'lim jarayonlarini tashkil etish bolalarning individual xususiyatlarini inobatga olgan holda o'quv metodlarini ishlab chiqishga, ta'lim samaradorligini oshirishga va pedagogik jarayonni yanada sifatli darajaga olib chiqishga keng imkoniyat yaratadi.

KALIT SO'ZLAR: innovatsion texnologiyalar, maktabgacha ta'lim, ta'lim jarayoni, raqamli ta'lim vositalari, interaktiv o'qitish, masofaviy ta'lim, o'yin orqali o'qitish, pedagogik texnologiyalar, ta'lim sifatini oshirish, bolalar rivojlanishi.

АННОТАЦИЯ: Статья посвящена актуальности использования инновационных технологий в организации образовательного процесса в дошкольных образовательных организациях. Анализируются возможности совершенствования дошкольного образования, обеспечения активного и эффективного обучения учащихся, повышения качества и эффективности образования на основе современных педагогических подходов и технологических инноваций. В статье подчеркивается положительное влияние современных технологий в системе дошкольного образования, таких как цифровые средства обучения, интерактивные методы обучения, игровое обучение, дистанционное обучение. При этом будет обсуждаться роль использования инновационных технологий в процессе подготовки педагогических кадров, облегчения труда педагогов, стимулирования творческого и познавательного развития детей. Организация образовательного процесса на основе инновационных подходов создает широкие возможности для разработки методов обучения, учитывающих индивидуальные особенности детей, повышения эффективности обучения, вывода педагогического процесса на более высокий качественный уровень.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: инновационные технологии, дошкольное образование, образовательный процесс, цифровые средства обучения, интерактивное обучение, дистанционное обучение, игровое обучение, педагогические технологии, повышение качества образования, развитие ребенка.

ANNOTATION: This article is devoted to the relevance of using innovative technologies in organizing educational processes in preschool educational organizations. It analyzes the possibilities of improving the education of preschool children, ensuring active and effective learning of students, as well as increasing the quality and efficiency of

education based on modern pedagogical approaches and technological innovations. The article highlights the positive impact of modern technologies such as digital educational tools, interactive teaching methods, game-based learning, as well as distance learning on the preschool education system. At the same time, the role of using innovative technologies in the process of training teachers, facilitating the work of teachers, and stimulating the creative and cognitive development of children is discussed. Organizing educational processes based on innovative approaches creates a wide opportunity to develop teaching methods taking into account the individual characteristics of children, increase the effectiveness of education, and bring the pedagogical process to a higher quality level.

KEYWORDS: innovative technologies, preschool education, educational process, digital educational tools, interactive learning, Distance learning, Game-based learning, pedagogical technologies, improving the quality of education, child development.

Zamonaviy maktabgacha ta'lim tashkilotlari – bola rivojlanishi uchun eng ahamiyatli sohalarda va jihatlarida kattalar hamda tengdoshlar bilan keng hissiy-amaliy o'zaro muomala tajribasini oladigan joydir, maktabgacha ta'lim muassasalarida bola o'z ehtiyojlari, qobiliyatlari va imkoniyatlariga muvofiq holda individual rivojlanishiga bo'lgan huquqini shu jarayon uchun tashkiliy-pedagogik sharoitlar yaratilgan holda amalga oshiradi; pedagog o'zining kasbiy hamda shaxsiy fazilatlarini rivojlantiradi, rahbar, bolalar va pedagoglar faoliyatining muvaffaqiyatli bo'lishini ta'minlaydi; muassasa ota-onalarning o'z bolalari uchun ko'zda tutgan kelajagi yuzasidan fikrlari xususiyatlarini inobatga oladi va ularni bolalar bilan hamda ta'limiy jarayonning barcha ishtirokchilari bilan konstruktiv-hamkorlik munosabatlarini ro'yobga chiqarishga yo'naltiradi. Bugungi kunda ta'lim sohasida turli xususiyatdagi, yo'nalishdagi va ahamiyatdagi nihoyatda ko'p innovatsiyalar mavjud, katta yoki kichik ko'lamli davlat islohotlari o'tkaziladi, ta'limning tashkil etilishiga, mazmuniga, uslubiyo'tiga, texnologiyasiga yangiliklar kiritiladi. Maktabgacha ta'lim jarayonida innovatsion pedagogik texnologiya bu bolalarni vositalar yordamida ta'lim materiallarini o'rganish orqali nutqini rivojlantirish, o'z fikrini erkin bayon eta olish, o'zaro muloqot, tevarak-atrof bilan tanishish jarayonini yangicha talqin etishdir. Ma'lumki, maktabgacha yoshdagi bolalarga ta'lim-tarbiya berishdan asosiy maqsad, ularni sog'lom, barkamol shaxs sifatida tarbiyalash va maktab ta'limiga tayyorlashdan iboratdir. Maktabgacha ta'lim jarayonida innovatsion pedagogik texnologiyalarni amaliyotga joriy etish usullaridan foydalanish ijobiy natija beradi. Ta'lim-tarbiya tizimi markazida bola shaxsi turib, uning rivojlanishi va tabiiy salohiyatini tatbiq etish uchun qulay, bexatar hamda nizosiz sharoitlar yaratilishi ko'zda tutiladi.

Insonparvar shaxs texnologiyalari – bu texnologiyalar bolaga hurmat va muhabbatni, uning ijodiy kuchlariga optimistik ishonchni targ'ib qiladi, majburlashni man etadi. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida markazlar faoliyatini yuqori saviyada tashkil etish va uning samaradorligini oshirish maqsadida tarbiyachi mashg'ulot uchun berilgan vaqtdan unumli foydalanishi, turli texnologiyalar, usul va metodlardan foydalanib turli mashg'ulotlarni o'tishi, tarbiyachi bu tajribalarni puxta o'zlashtirishi muhim ahamiyat kasb etadi. Shu sababali ham tarbiyachi mashg'ulotlarni o'qitishda zamonaviy yondashuvlar qilish va turli mashg'ulotlarning o'ziga xos xususiyatlarini inobatga olgan holda innovatsiyalardan foydalanib ta'lim-tarbiya jarayonini tashkil etish talab etiladi va tavsif beriladi.

Innovatsion texnologiyalar o'qituvchilarga bolalarga ko'proq individual yondashuvni taqdim etish imkonini beradi. Kompyuterlar, planshetlar, interaktiv doskalar va boshqa raqamli qurilmalar yordamida bolalar uchun o'quv materiallari interaktiv, qiziqarli

va oson o'zlashtiriladigan shaklga keltiriladi. Bu esa bolalarning motivatsiyasini oshiradi va ular o'qitish jarayoniga faol ishtirok etishadi.

Multimedia texnologiyalari maktabgacha ta'limda katta ahamiyatga ega. Videolar, animatsiyalar, slayd-shoular va interaktiv dasturlar orqali bolalar o'qitiladigan mavzularni ko'rib chiqishlari mumkin. Bu metod bolalarga o'rgatishning vizual va eshitish shakllarini birlashtiradi, bu esa bilimlarning yaxshiroq o'zlashtirilishiga yordam beradi.

Kompyuterlar va mobil qurilmalar yordamida bolalar uchun o'quv ilovalari, dasturlar va o'yinlar orqali ta'lim berish mumkin. Mobil texnologiyalar bolalarga o'z-o'zini o'qitish imkoniyatlarini yaratadi, ular o'z vaqtida o'qib, mustaqil ravishda yangi ma'lumotlarga ega bo'lishadi. Mobil ilovalar yordamida bolalar o'zlarini qiziqtirgan mavzularda o'rganishlari mumkin.

STEAM ta'limi va robototexnika STEAM (Science, Technology, Engineering, Arts, Mathematics) dasturi bolalarni ilm-fan, texnologiya, muhandislik, san'at va matematika sohalariga qiziqtiradi. Robototexnika va kodlash kabi texnologiyalar bolalar uchun qiziqarli va foydali faoliyatlar bo'lib, ular mantiqiy fikrlash, ijodkorlik va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Maktabgacha ta'limda innovatsion texnologiyalarni qo'llashda o'qituvchilar o'z faoliyatlarida zamonaviy pedagogik metodlardan foydalanishlari zarur. Masalan, "blended learning" (aralash ta'lim) metodidan foydalanish, ya'ni an'anaviy darslar va onlayn o'qish resurslarini uyg'unlashtirish, bolalarga ta'limning ikki shaklini ham o'zlashtirish imkonini beradi. Shuningdek, gamifikatsiya (o'yinlashtirish) texnologiyalari bolalarning o'qish jarayoniga qiziqishlarini oshiradi va o'quvchilarga yangi bilimlarni o'zlashtirishda yordam beradi.

Innovatsion texnologiyalar ta'lim jarayoniga integratsiya qilish orqali bolalar o'quv materiallarini o'zlashtirishda samaraliroq bo'ladilar. Ularning ijtimoiy va kognitiv ko'nikmalari rivojlanadi. Raqamli texnologiyalar yordamida bolalar mustaqil fikrlashni, o'zaro hamkorlikda ishlashni va muammolarni hal qilishni o'rganadilar.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ta'lim jarayonini innovatsion texnologiyalar yordamida tashkil etish, bolalarning bilim va ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim o'rin tutadi. Zamonaviy texnologiyalar, jumladan, interaktiv doskalar, kompyuterlar, mobil ilovalar va robototexnika, ta'lim jarayonini qiziqarli hamda samarali qiladi. Multimedia va interaktiv texnologiyalar bolalarning tasavvurlarini kengaytirishga, ularning kognitiv va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beradi. Mobil qurilmalar va kompyuterlar yordamida bolalar o'zlashtirgan materiallarni mustaqil ravishda qayta ko'rib chiqish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

STEAM ta'limi kabi zamonaviy metodlar bolalar uchun ilm-fan va texnologiyaga qiziqishni oshiradi, mantiqiy fikrlash va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Shuningdek, gamifikatsiya texnologiyalari bolalar uchun o'quv jarayonini yanada qiziqarli va faol qiladi.

Innovatsion texnologiyalarni qo'llash, o'qituvchilarni yangi pedagogik metodlarga o'rgatish va ta'lim materiallarini modernizatsiya qilish orqali maktabgacha ta'limning sifatini oshirish mumkin. Bunday yondoshuv bolalarga o'z fikrlarini erkin ifoda etish, o'zgaruvchan dunyoda muvaffaqiyatli bo'lish uchun zarur bo'lgan ko'nikmalarni egallash imkoniyatini yaratadi. Shuning uchun, innovatsion texnologiyalarni ta'lim tizimiga integratsiya qilish bolalar ta'limining samaradorligini oshiradi va kelajakda ular uchun keng imkoniyatlarni ochadi.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida innovatsion texnologiyalardan foydalanish ta'lim jarayonining sifatini oshirishda katta ahamiyatga ega. Raqamli texnologiyalar

yordamida o'qituvchilar bolalar uchun o'qish jarayonini yanada qiziqarli va samarali qiladilar. Multimedia, interaktiv doskalar, kompyuter, mobil ilovalar orqali bolalar o'quv materiallarini oson hamda tez o'zlashtirishadi, bu esa ularning kognitiv va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantiradi, bu esa bolalarda mustaqillikni oshiradi.

Adabiyotlar

1. Kuzmin V. A. Innovatsion pedagogik texnologiyalar: nazariya va amaliyot. Maktabgacha ta'limni rivojlantirishda texnologiyalarning o'rni. Toshkent: O'qituvchi, 2011.
2. Sharipov B. Innovatsion texnologiyalar va maktabgacha ta'lim. Toshkent: Fan va ta'lim, 2014.
3. Yuldasheva M. A. Maktabgacha ta'limda multimedia texnologiyalarining qo'llanilishi. Toshkent: "Ijtimoiy fikr", 2015.
4. Mansurov S. I. STEAM ta'limi va uning maktabgacha ta'limga integratsiyasi. Toshkent: Fan va ta'lim, 2016.
5. Jabborov N. T. Raqamli texnologiyalar va maktabgacha ta'lim. Toshkent: Ta'lim va rivojlanish, 2017.
6. Bakiyeva M.K. Maktabgacha ta'limda STEAM integratsion mashg'ulotlarini tashkil etish . (o'quv qo'llanma), Toshkent: Avto-Nashr, 2023.